

Sarah Sluimer

De Stilte

Het leven van een vrouw
geboren tijdens de lockdown

UITGEVERIJ PLUIM
AMSTERDAM/ANTWERPEN

Eerste druk, augustus 2020

© Sarah Sluimer

Omslagontwerp Michel van Duyvenbode

Typografie binnenwerk Perfect Service

Productiebegeleiding Tim Beijer

Drukkerij Wilco, Amersfoort

ISBN 978 90 830 8009 3

NUR 301

www.uitgeverijpluim.nl

'It's not the pale moon that excites me
That thrills and delights me, oh no
It's just the nearness of you'

Ned Washington, 'The Nearness of You'

Voor Mirjam, mijn zus

Mijn naam is Josje Silvius. Ik ben tweeëntwintig jaar oud. Ik ga niet naar buiten. Ik zit al dagen op een stoel in de kamer waar ik opgroeide. Mijn haar hangt zwaar op mijn rug. Ik kam het iedere avond voor ik slapen ga voorzichtig. En ik dicteer, iedere dag van zes uur 's ochtends tot zes uur 's avonds, wat ik nog te zeggen heb.

Beneden hoor ik mijn moeder rommelen. Ze schuift lades open en dicht. Ze zoekt iets. Misschien een foto van papa of een oud parfumflesje. Een voorwerp om gedurende de dag mee in de grote leunstoel te zitten, in kleermakerszit, haar rug gebogen, mompelend.

We praten niet. Ik vraag me af of ze weet wat er aan de hand is.

Ik hou bij wat ze over me zeggen, in de ijdele hoop dat ze hun zinnen hebben verzet, maar inmiddels denk ik dat ze niet zullen stoppen voor de staat besluit me op te pakken.

Dus schrijf ik alles wat van belang was in mijn leven op. Voor jou, Aviv, met je zwarte bos pluishaar en je trotse mond. Je bent veilig bij je vader, ik weet het, maar mijn lichaam schreeuwt om je. Mijn hechtingen jeuken. Mijn buik is leeg. Mijn borsten zijn al gestopt met melk geven. Ik maak soms onwillekeurig van mijn armen een nestje en wieg niets heen en weer. Ik tel de dagen zonder jou. Het zijn er nu al zeven.

Je bent niet verantwoordelijk voor mijn keuzes en jou mag

niets gebeuren. Ik hoop dat je het zal begrijpen, maar als je dat niet doet is dat je goed recht.

De zomer is op z'n heetst. De bladeren van de kastanjeboom voor mijn raam hangen slap naar beneden. We zijn op rantsoen. Tussen zes en elf uur in de ochtend gaat de energie eraf. Dan kruipt de warmte langzaam naar binnen, cirkelt wat om je voeten en klimt dan naar boven, tot je haar druipt van het zweet en je dijen bij iedere beweging langs elkaar glijden. Als het niet meer draaglijk is, als mijn hersenen tot soep zijn gekookt en de moeheid in mijn botten te voelen is, springt de schakelaar om. Het zachte zoemen wordt harder en met de minuut trekt de hitte zich terug, tot ze ligt te mokken in een hoekje van de kamer. Dat zijn de goede uren, waarin ik weer een beetje hoop krijg dat ik je weer zal zien, Aviv. Om zes uur 's avonds is daar dan weer de onbarmhartige tik die het zoemen stopt. Dan zit er niets anders op dan op de matras te liggen en rustig in en uit te ademen. Ik wacht de slaap op die soms wel en soms niet komt. Te vaak luister ik met gebalde vuisten naar de geluiden buiten. Hoor ik iets? Zijn ze er al?

Mijn moeder gaat laat naar bed. Ze heeft altijd beter tegen de hitte gekund dan ik. Ze is best tevreden, geloof ik. Nog steeds.

Het zal niet lang meer duren voor ze me hebben gevonden, daar ben ik zeker van.

Het begin

Mijn geboorte begon op een avond tijdens de Stilte, terwijl mijn vader in de voortuin de vlag halfstok hing. De kamer kleurde oranje door de lage zon. Mijn moeder zat op de bank en at een gebakje. Haar gezwollen enkels had ze op de salontafel gelegd. Het schoteltje balanceerde op haar buik. Ze likte met voorzichtige halen het glazuur van het bladerdeeg en keek naar de Dodenherdenking op de nationale televisie.

Ik werd wakker uit een lange, diepe slaap doordat de muren van mijn huis plots pulseerden. Een schrijver sprak met zachte stem over een wereld waar, als we niet uitkeken, de fascistische kerosine over ons heen zouden sprenkelen. Hij vertelde over een vrouw die haar neergeschoten, halfdode kind tegen een nazi aan gooide. Mijn moeder sloot haar ogen en bedacht dat de schrijver, die minder schriel was dan vroeger, op een pratende vinger met een pruik leek. Ze begon te lachen. Sinds ik in haar groeide lachte ze bij de dingen die me bang zouden kunnen maken. Ze deed het niet expres, het lachen gebeurde gewoon, net als een oog gaat tranen om een zandkorrel uit te drijven. En deze keer lachte ze zo hard dat ik besloot dat het tijd was dat ze me snel zou zien, zodat ze misschien zichzelf weer terug zou krijgen.

De camera scheerde over zes in het zwart gehulde mensen op een leeg plein. In de tuin stond mijn vader stil naast de vlag. Hij keek naar de jongen en het meisje in het speeltuintje die veel te dicht bij elkaar stonden. Trompetmuziek in de wind, daarna werd het zo stil dat je juist van alles hoorde. Ik duwde met mijn hoofd tegen de deur en zie, hij week een heel klein beetje. En zij riep, opeens geschrokken vanwege de pijn die haar lichaam en ik haar deden, dwars door de stilte naar mijn vader in de tuin, die door de trilling in haar stem onmiddellijk wist dat zijn laatste momenten als man zonder kind voorbij waren en daarom nog drie seconden bleef staan, met zijn rug naar het huis en zijn ogen op de nu zoenende pubers naast de glijbaan, voor hij zich omdraaide en zich naar binnen haastte, de rest van zijn korte leven tegemoet.

Er was geen tijd meer om naar een ziekenhuis te gaan en het was er ook niet de tijd naar om in een ziekenhuis te willen zijn. Mijn moeder zakte van de bank af, bleef op haar billen zitten, sloot haar ogen en vocht zonder geluid. Het schoteltje gleed op het vloerkleed. Mijn vader was naast haar op een stoel gaan zitten en raakte haar niet aan, omdat ze iemand was die grote dingen altijd alleen deed. De koning sprak. Zijn lange haren woeien op. ‘Sobibor begon in het Vondelpark. Met een bordje: “Voor Joden verboden”.’ Een vogel schreeuwde.

De verloskundige kwam, legde mijn eerste kleren klaar en haakte boven haar mondkapje haar blauwe ogen in die van mijn moeder. Na drie uur hadden de golven me uit mijn huis gedreven en legde ze haar latexhandschoenhanden op de knieën van mijn moeder.

Die opende haar benen, de vliezen braken en ik duwde tot de platen van mijn schedel over elkaar heen schoven en ik de lucht voelde. Daarna was ik er opeens helemaal. Ik gleeed de wereld in. Ik heb smalle schouders, nog steeds.

Mijn moeder begon te huilen.

Ik hilde niet, maar ademde, zocht naar de melk, vond een tepel en dronk.

Wil je meer lezen over de wereld van morgen?

In de serie 'Vitale ideeën voor de wereld van morgen' denken denkers van vandaag over de wereld van morgen. Over levensnoodzakelijke vraagstukken en onderwerpen, telkens met het uitgangspunt: hoe willen we dat de wereld er morgen uitziet, en wat moeten we daarvoor doen?

Reeds in deze serie verschenen:

www.uitgeverijpluim.nl